

EDUKACIJA ZA GRAĐANSKU PISMENOST EU PISMENOST

Za aktivno građansko sudjelovanje u demokratskim društvima važne su građanke i građani koji su razvili potrebne kompetencije, odnosno znanja, sposobnosti (vještine) i stavove. Te kompetencije se razvijaju tijekom cjelokupnog socijalizacijskog procesa, no posebno važnu ulogu u poticanju njihovog razvoja ima obrazovanje jer jedino može organizirano pridonositi učenju i izjednačavanju mogućnosti među mladima. Budući da je građanska i socijalna kompetencija prepoznata kao jedna od ključnih kompetencija (2006/962/EC) važna za cjeloživotno učenje i snalaženje u društvu, veliki broj demokratskih država u svoje kurikulume primarnoga i sekundarnog obrazovanja ugradio je programe građanskoga, političkog ljudsko-pravaškog i globalnog obrazovanja čiji je glavni cilj poticanje razvoja građanskih kompetencija kod mladih ljudi. Zanemarivanje ovog područja u obrazovanju dovodi do negativnih posljedica na demokratsku političku kulturu.

Gong je tijekom proteklih deset godina organizirao neformalni program stručnog usavršavanja nastavnika_ica i učitelja_ica pod nazivom **Edukacija za građansku pismenost** koji je okupio stručnjake s Fakulteta političkih znanosti, Pravnog fakulteta u Zagrebu i iz Gongu. S obzirom na složenost i kompleksnost suvremenih političkih procesa program je podijeljen u tri dijela tzv. modula: **politička pismenost, EU pismenost i medijska pismenost**. Tako koncipiran program, uz poučavanja o najvažnijim političkim pojmovima i procesima, uvažava činjenicu da su masovni mediji vrlo važan akter suvremenih političkih procesa, te da obučenosť za njihovo kritičko razumijevanje zahtijeva pripremu i edukaciju. Dodatno, s obzirom da je Hrvatska članica Europske unije, poznavanje europskog konteksta i institucija važan je dio građanske pismenosti. Članstvom u EU svaki hrvatski građanin i građanka, postali su građaninom_kom Europske unije, a razumijevanje institucija i mehanizama EU dio je građanske pismenosti, jednako kao što je to razumijevanje nacionalnih institucija i mehanizama odlučivanja.

Program stručnog usavršavanja doprinosi razvoju građanske kompetencije kao i društvenih i političkih kompetencija odgojno-obrazovnih radnika_ca te ih osposobljava za doprinos demokratizaciji škola i društva.

Od 2021. godine, **EU modul** podijeljen je u dva dijela; jednodnevni osnovni (*basic*) i dvodnevni napredni (*advanced*). Program je ponovno revidiran 2023. godine i sada se sastoji od dva dijela koji slijede jedan za drugim, a tematski se nadovezuju.

Osnovni ciljevi sveobuhvatnog obrazovnog modula EU pismenosti su: bolje upoznati polaznike s organizacijom i načinom funkcioniranja današnje Europske unije, načinom na koji se donose odluke te razgraničenjem ovlasti donošenja odluka između EU i njenih država s ciljem boljeg razumijevanja utjecaja europskih javnih politika na svakodnevni život ljudi. Obrazovni modul EU pismenosti nudi odgovor na pitanje kako građani mogu utjecati na politike EU; kojim sve mehanizmima mogu utjecati na proces donošenja odluka?

Osnovni modul namijenjen je učiteljima_icama osnovnih i nastavnicima_icama srednjih škola. Napredniji modul je zbog kompleksnosti tema promjenjeniji za rad s učenicima_icama srednjih škola, no ne isključujemo mogućnost da se na isti mogu prijaviti svi koji imaju interes.

Provedba programa u 2023. godini omogućena je uz financijsku potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva kroz Centre znanja za društveni razvoj i operativnu potporu Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV).

Sadržaj programa je isključiva odgovornost Gongovih stručnih i znanstvenih suradnica i suradnika.

Gong brine o zaštiti vaših osobnih podataka. Obavještavaju se sudionici da će se prilikom održavanja tribine prikupljati osobni podaci (ime i prezime, institucija, mail, potpis) u svrhu dokumentiranja provedbe edukacije i izvještavanja donatora o provedenim aktivnostima. Također, fotografije s edukacije mogu pratiti izvještaj o održavanju edukacije na web stranici Gongu i godišnjem izvještaju rada udruge.

PRELIMINARNI PROGRAM: ***EU pismenost - osnovni (basic) modul***

Petak, 24. ožujka 2023.	
10:00 – 10:30	Predstavljanje programa edukacije i upoznavanje sudionika_ca <i>Lucija Dumančić Jovanović, Damira Brunac</i>
	<ul style="list-style-type: none">• Uvod i upoznavanje• Percepcija građana o EU
10:30 – 11:30	Kratka povijest EU <i>Antonija Ivančan, mag. iur.</i>
	<ul style="list-style-type: none">• Rađanje ideje europskog zajedništva• Od Europske ekonomske zajednice do EU• Način odlučivanja i regulacije u EU
11:30 – 11:45	<i>Pauza</i>
11:45 – 13:00	Uvod u institucije EU <i>Antonija Ivančan, mag. iur.</i>
	<ul style="list-style-type: none">• Europski parlament• Europsko vijeće• Vijeće Europske unije• Europska komisija• Sud Europske unije
	Tko i kako donosi odluke za europske građane?
13:00 – 14:30	<i>Ručak</i>

	Prava građana EU Sloboda kretanja u EU <i>Luka Petrović, mag.iur.</i>
14:30 – 16:00	<ul style="list-style-type: none"> • Koja prava obuhvaća slobodno kretanje? • Sloboda pružanja usluga i sloboda poslovnog nastana • Sloboda kretanja radnika • Imaju li građani/ke Europske unije veća prava nego građani/ke trećih zemalja?
16:00 – 16:15	<i>Pauza</i>
	Gdje smo sada? <i>Lucija Dumančić Jovanović, Damira Brunac</i>
16:15 – 17:15	<ul style="list-style-type: none"> • 10 godina Hrvatske u EU • Buduća proširenja ili izlazak zemalja iz Unije
17:15 – 17:30	<i>Pauza</i>
	Praktični blok <i>Lucija Dumančić Jovanović, Damira Brunac</i>
17:30 – 18:30	<ul style="list-style-type: none"> • Europska lenta – povijest Europske unije • Europske institucije - <i>zar opet to?</i> 😊
	Kako poučavati o Europskoj uniji u školi?
18:30 – 19:00	<ul style="list-style-type: none"> • europske teme za osnovnu i srednju školu • praktični zadaci za rad s mladima
19:30	Večera

EU pismenost - napredni (advanced) modul

Subota, 25. ožujka 2023.	
	Uvod u dan <i>Lucija Dumančić Jovanović, Dražen Hoffmann</i>
10:00 – 10:30	<ul style="list-style-type: none"> • Što smo sve radili jučer? Što ćemo sve raditi danas?
	Javne politike Europske unije <i>Dražen Hoffmann</i>
10:30 – 11:00	<ul style="list-style-type: none"> • Europske javne politike: pregled područja

11:00 – 11:15	<i>Pauza</i>
11:15 – 12:30	<p>Ovlasti EU i izvori prava <i>Davor Petrić, mag. iur.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tipologija pravnih normi u EU • Sistematizacija ovlasti EU: <i>isključive, podijeljene, komplementarne</i> • Vrste pravnih akata EU • Učinci prava EU u državama članicama
12:30 – 14:00	<i>Ručak</i>
14:30 – 15:30	<p>Proces donošenja odluka u EU <i>Davor Petrić, mag. iur.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakonodavni postupak u EU: glavni akteri, zastupljeni interesi, kritične točke • Provedba prava EU
15:30 – 15:45	<i>Pauza</i>
15:45 – 16:45	<p>Kako građani mogu utjecati na politike EU? <i>Lucija Dumančić Jovanović, Gong</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pristup informacijama i dokumentima institucija EU • Mehanizmi sudjelovanja građana u procesu donošenja odluka • Sudjelovanje u javnim savjetovanjima i davanje mišljenja o inicijativama EK; Podnošenje peticije i predstavnike EP, Pritužbe Europskom ombudsmanu • Europska građanska inicijativa
16:45 – 17:00	<i>Pauza</i>
17:00 – 18:15	<p>Europski fondovi - mogućnosti i izazovi <i>Martina Horvat, prof. socijalna pedagoginja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Europski fondovi – mogućnosti za RH • Učitelji i nastavnici pred izazovom korištenja EU fondova • Projekti - uvod u izradu i provedbu
18:15 – 18:30	Evaluacija

Sufinancira Europska unija u okviru programa Europa za građane

RAZVOJ PROGRAMA EDUKACIJE I IZVODITELJI_CE:

Dražen Hoffmann je koordinator edukacijskih aktivnosti u Gongu. Radi na razvoju i provedbi edukacijskih aktivnosti za nastavnike, mlade i druge ciljane skupine u područjima političke i medijske pismenosti, te na unapređivanju provedbe Građanskog odgoja i obrazovanja u formalnom obrazovnom sustavu. Dražen je završio preddiplomski studij lingvistike i sociologije na Filozofskom fakultetu te preddiplomski i diplomski studij politologije na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu.

Lucija Dumančić Jovanović radi na razvoju i provedbi Gongovih edukacijskih aktivnosti za nastavnice_ke, učitelje_ice i mlade u područjima političke, medijske i EU pismenosti. Diplomirala je politologiju na Fakultetu političkih znanosti i Sociologiju na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Primarni interes joj je rad s mladima te priprema i provedba edukacija nastavnica/ka u sklopu Gongovih modula za građansku pismenost.

Damira Brunac je zaposlena u udruzi Gong gdje radi na razvoju i provedbi aktivnosti namijenjenih razvoju građanske pismenosti. Zanimanje za područje socijalnih tema i aktivizma, pojavljuje se vrlo rano, tijekom studija socijalnog rada. Kroz volontiranje i edukacije uključena je u aktivnosti raznih organizacija na temama feminizma, nasilja nad ženama i rodne ravnopravnosti.

Na istraživanju u području ženskih prava „Nasilje pri porodu“, udruge RODA, sudjeluje kao vanjska suradnica, kao i na istraživanju o nasilju, diskriminaciji protiv LGBTIQ osoba Zagreb pridea. Aktivna je članica feminističkog kolektiva fAKTIV.

Martina Horvat, prof. soc. Pedagoginja, dugogodišnja voditeljica edukacijskog centra Gong. Diplomirala je na *Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu*. Do sada je radila u državnoj upravi i u školi kao stručna suradnica. Ima višegodišnje iskustvo rada u Gongu gdje se uglavnom bavila neformalnim edukacijama i treninzima usmjerenim na razvoj građanske i socijalne kompetencije, ljudska prava, građansku participaciju i aktivizam te volonterstvo. Svoj profesionalni razvoj nakon Gong nastavlja u sustavu socijalne skrbi te udruzi Ambideskster klub.

Davor Petrić je asistent i doktorand na Katedri za europsko javno pravo. Izvršni je urednik časopisa *Croatian Yearbook of European Law and Policy*. Sudjeluje u izvođenju nastave na pravnom studiju i na studiju javne uprave na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Antonija Ivančan je asistentica i doktorantica na Katedri za Europsko javno pravo, Pravnog fakulteta u Zagrebu. Magistrirala je na istom fakultetu 2013. godine, dok je 2014. magistrirala (LL.M.) na Queen Mary University of London. Kao asistentica, trenutno sudjeluje u izvođenju nastave na pravnom studiju i studiju javne uprave Pravnog fakulteta u Zagrebu.

Luka Petrović asistent je na Katedri za Europsko javno pravo, Pravnog fakulteta u Zagrebu. Magistrirao je na istom fakultetu 2020. godine. Dugogodišnji je volonter Hrvatskog debatnog društva te voditelj hrvatske debatne reprezentacije.